

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я,
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ

**Методичні рекомендації
про порядок проведення навчання і
перевірки знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності в органах
управління освітою та закладах освіти
Кіровоградської області**

Друкується за рішенням науково-методичної ради
комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
від 28 квітня 2015 року, протокол № 2

Кіровоград
2015

Методичні рекомендації про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах управління освітою та закладах освіти Кіровоградської області / Кіровоград: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2015. – 44 с.

Упорядники: *Железна Тетяна Петрівна*, завідувач науково-методичної лабораторії основ здоров'я, безпеки життєдіяльності та охорони праці комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»; *Подплетня Розалія Станіславівна*, головний спеціаліст відділу дошкільної, загальної середньої, позашкільної та виховної роботи управління дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, виховної роботи та фінансового забезпечення департаменту освіти і науки облдержадміністрації.

В основу видання покладено матеріали, які були попередньо надіслані органам управління освітою райдержадміністрацій, міських рад відповідно до листа департаменту освіти і науки облдержадміністрації від 29.10.2014 року № 01-12/661/1-8.

Запропоновані методичні рекомендації спрямовані на допомогу в реалізації безперервного навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності учнів, вихованців, працівників з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Вони містять основні нормативні документи державної, галузевої чинності, що є обов'язковими для виконання керівниками закладів освіти, завідувачами кабінетів (лабораторій) підвищеної небезпеки, учителями, іншими педагогічними працівниками, які несуть особисту відповідальність за їх порушення, а також зразки локальних нормативних актів, інструкції тощо, що значно полегшить організацію безпечного навчально-виховного процесу в структурних підрозділах закладу, кабінетах підвищеної небезпеки та під час проведення позакласних, позашкільних заходів.

Видання адресоване методистам методичних кабінетів (центрів) відділів, управлінь освіти райдержадміністрацій, міських рад; керівникам та педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів області.

Рецензенти:

Гельбак Анжела Миколаївна – старший викладач кафедри педагогіки, психології та корекційної освіти КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», кандидат психологічних наук;

Цегельник Олег Миколайович – головний спеціаліст управління освіти Кіровоградської міської ради, який координує питання охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Відповідальна за випуск – *Корецька Л.В.*

ВСТУП

Здоров'я – неоціненний дар, за який люди несуть особисту відповідальність. Поняття «здоров'я» трактується в сучасному світі не тільки як відсутність хвороб, воно також включає способи мислення і поведінки, які підвищують рівень загального благополуччя, забезпечують самореалізацію і життєвий успіх. Тобто здоровий спосіб життя охоплює різноманітні сфери життєдіяльності людини і реалізується через поведінку, конкретні дії, учинки. Безпека окремого учасника навчально-виховного процесу, перш за все, залежить від нього самого.

Охорона праці – це система законодавчих актів і соціально-економічних, технічних, гігієнічних та організаційних заходів, які забезпечують збереження здоров'я і працездатності людини. Забезпечення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу, запобігання травматизму його учасників покладається на власника або уповноважений ним орган.

Навчання працівників з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності є важливою складовою загальної системи управління закладом, що сприяє запобіганню нещасним випадкам та професійним захворюванням на виробництві і включає в себе комплекс взаємопов'язаних заходів на виконання вимог законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності. У сфері освіти вказана вище система створюється керівником освітнього закладу і має передбачати підготовку, прийняття та реалізацію завдань щодо здійснення організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я та працездатності учасників навчально-виховного процесу.

Система управління охороною праці та безпекою життєдіяльності наразі широко впроваджується в практику роботи закладів та установ освіти області. Однак, як свідчать тематичні вивчення, які здійснюються як на рівні відділів освіти, їх методичних кабінетів (центрів), так і окремих навчальних закладів, вона потребує детальніших роз'яснень. Зокрема, це стосується саме питань про порядок проведення інструктажів, навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах управління освітою та навчальних закладах. Оскільки практика доводить, що досить часто керівники закладів, а також педагогічні працівники не до кінця орієнтуються в даних питаннях.

Зважаючи на викладене вище, одним із провідних напрямів діяльності науково-методичної лабораторії основ здоров'я, безпеки життєдіяльності та охорони праці КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського» є інформаційно-просвітницька робота з питань забезпечення безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу в закладах освіти області. Зазначений напрям передбачає науково-методичний супровід здійснення цілеспрямованої профілактичної роботи керівними та педагогічними кадрами системи освіти щодо запобігання травматизму невиробничого характеру, виховання поважного ставлення до безпеки людини, усвідомлення необхідності вироблення навичок з дотримання правил поведінки в надзвичайних ситуаціях, що виникають у разі порушення життєвого процесу в побуті, під час трудової діяльності чи в соціальному середовищі.

Як свідчать дані статистичних досліджень, питома вага травматизму учасників навчально-виховного процесу поки що залишається досить високою. Ураховуючи зазначене, завдання закладу освіти полягає не тільки в тому, щоб дати учням

знання певних правил безпечної поведінки, а й сформувати навички застосування цих правил у конкретних життєвих ситуаціях.

Знання вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності необхідні вчителю не лише для проведення занять, позакласних та позашкільних заходів, а й для того, щоб створити учням умови праці, навчання та відпочинку, при яких би виключалися будь-які випадки травматизму.

Методичні рекомендації спрямовані на допомогу в реалізації безперервного навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності учнів, вихованців, працівників з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Вони містять основні нормативні документи державної, галузевої чинності, що є обов'язковими для виконання керівниками закладів освіти, завідувачами кабінетів (лабораторій) підвищеної небезпеки, учителями, іншими педагогічними працівниками, які несуть особисту відповідальність за їх порушення, а також зразки локальних нормативних актів, інструкції тощо, що значно полегшить організацію безпечного навчально-виховного процесу в структурних підрозділах закладу, кабінетах підвищеної небезпеки та під час проведення позакласних, позашкільних заходів.

Матеріали запропонованих методичних рекомендацій допоможуть керівникам загальноосвітніх, дошкільних, позашкільних навчальних закладів та керівникам установ і організацій освіти в їх практичній діяльності, у вирішенні питань щодо профілактики та попередження травматизму серед працівників, вихованців та учнів.

Видання може бути використане як практичний посібник для проведення навчання та перевірки знань керівних кадрів, спеціалістів, педагогічних та інших працівників освіти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності в органах управління освітою та закладах освіти
Кіровоградської області

1. Загальні положення

1.1. На виконання Законів України «Про освіту», «Про охорону праці», відповідно до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р. № 304, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.07.2006 р. за № 806/12680 (зі змінами від 26.03.2013 р. № 378), Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 р. № 563, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.11.2001 р. за № 969/6160 (зі змінами від 20.11.2006 р. № 782), Правил безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої

освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.08.2007 р. № 730, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.08.2007 р. за № 990/14257, надаємо Методичні рекомендації щодо порядку проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах управління освітою та навчальних закладах, підпорядкованих районним державним адміністраціям, міським радам Кіровоградської області, професійно-технічних та загальноосвітніх навчальних закладах обласного підпорядкування, Державному будинку художньої та технічної творчості, державному закладі «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області», Кіровоградській психолого-медико-педагогічній консультації (далі — органи, установи освіти та навчальні заклади області), а також навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності вихованців, учнів, слухачів, працівників навчальних закладів.

1.2. Методичні рекомендації розроблені з урахуванням Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного нагляду за охороною праці України від 26.01.2005 р. № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 р. № 231/10511 (далі – Типове положення), Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р. № 304, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.07.2006 р. за № 806/12680 (зі змінами від 26.03.2013 р. № 378), Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 р. № 563, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.11.2001 р. за № 969/6160 (зі змінами від 20.11.2006 р. № 782).

1.3. Методичні рекомендації спрямовані на допомогу в реалізації системи безперервного навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності учнів, вихованців, слухачів, працівників з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

1.4. В установах та закладах освіти області один раз на 3 роки складаються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, які затверджуються наказом.

1.5. Відповідальність за забезпечення навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу з наступною перевіркою знань несуть керівники установ та закладів освіти області.

1.6. Контроль за проведенням навчання та перевірки знань учасників навчально-виховного процесу навчальних закладів області з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності здійснюють департамент освіти і науки облдержадміністрації, органи управління освітою за підпорядкуванням, органи державного нагляду за охороною праці, представники галузевої профспілки.

2. Навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у навчальних закладах області

2.1. Комунальним закладом «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» навчання слухачів курсів підвищення кваліфікації вчителів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться відповідно до стандартів освітньої діяльності та вищої освіти. Зміст і обсяг визначається навчально-тематичними планами курсів підвищення кваліфікації, які затверджуються керівником вищевказаного навчального закладу. Обсяг годин навчального модуля з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності для адміністративного підрозділу закладів освіти, а також працівників, які проводять інструктажі з учнями з охорони праці (майстри, інструктори трудового навчання, учителі трудового навчання) та безпеки життєдіяльності (учителі фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного виховання, керівники гуртків тощо) – не менше 4 годин, для інших категорій – не менше 2 годин.

2.2. Забезпечення належної підготовки кваліфікованих робітників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в професійно-технічних навчальних закладах здійснюється у вигляді складової частини державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій, що розроблюються відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 р. № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти».

2.3. Зміст та обсяг навчання з питань охорони праці для підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації за робітничими професіями в професійно-технічних навчальних закладах визначаються Типовою навчальною програмою з предмета «Охорона праці», що затверджується Міністерством освіти і науки України за узгодженням із спеціально вповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці. При цьому теоретична частина предмета «Охорона праці» для підготовки робітників, що залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 р. № 15, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 р. за № 231/10511, вивчається обсягом не менше 30 годин, а під час перепідготовки та підвищення кваліфікації - не менше 15 годин. Специфічні питання охорони праці для конкретних професій мають вивчатися в курсах спеціальних та загальнотехнічних предметів з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих предметів повинні включати відповідні питання безпеки праці. Теоретична частина предмета «Охорона праці» під час професійно-теоретичної підготовки за робітничими професіями для виконання робіт, які не належать до переліку робіт з підвищеною небезпекою, вивчається в обсязі не менше 10 годин, а під час перепідготовки та підвищення кваліфікації - не менше 8 годин. Обсяг годин предмета «Охорона праці» не може зменшуватись під час розробки робочих навчальних планів і програм.

2.4. Навчання учнів у професійно-технічних навчальних закладах за професіями, пов'язаними з роботами підвищеної небезпеки, проводиться з урахуванням вимог Положення про порядок трудового і професійного навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з роботами із шкідливими та важкими

умовами праці, а також з роботами підвищеної небезпеки, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 30.12.1994 р. № 130, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.01.1995 р. за № 14/550 (із змінами).

2.5. У загальноосвітніх навчальних закладах під час трудового і професійного навчання здійснюється навчання учнів з питань охорони праці у вигляді інструктажів з охорони праці. Крім цього, у навчальних закладах, що надають загальну середню освіту, проводиться навчання з питань безпеки життєдіяльності, які містять питання безпеки праці, охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, попередження побутового травматизму, дій у випадку надзвичайних ситуацій. Воно здійснюється під час вивчення предметів «Основи здоров'я», «Захист Вітчизни» та обов'язкового факультативного курсу «Захисти себе від ВІЛ». Обсяги, зміст навчання та форми перевірки знань учнів визначаються відповідними навчальними планами і програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

2.6. Навчання учнів, слухачів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться традиційними методами та з використанням сучасних форм організації навчання - модульного, дистанційного, екстернатного тощо, а також передбачає застосування технічних засобів навчання - аудіовізуальних, комп'ютерних.

2.7. Під час трудового і професійного навчання на підприємствах, в установах, організаціях на учнів, слухачів поширюється законодавство про охорону праці в такому ж порядку, що до їх працівників.

3. Організація навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах та закладах освіти області

3.1. Під час прийняття на роботу і в процесі роботи для працівників за місцем роботи проводиться інструктаж, навчання та перевірка знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності. Зокрема, під час прийняття на роботу та щороку для працівників необхідно проводити інструктаж, навчання та перевірку знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, дій у надзвичайних ситуаціях.

3.2. В органах, установах освіти та навчальних закладах області навчання працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться у вигляді складової частини безпеки життєдіяльності, при цьому кількість годин і тематика навчання з питань охорони праці повинна відповідати Типовому положенню. Навчанню і перевірці знань підлягають усі без винятку працівники з урахуванням умов праці та їх діяльності (у тому числі педагогічної, громадської тощо).

3.3. Керівники, спеціалісти, особи, на яких покладено відповідальність щодо організації роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, інші працівники органів освіти та навчальних закладів області, які є членами відповідної постійно діючої комісії з перевірки знань в органах освіти та навчальних закладах області, один раз на три роки проходять у встановленому порядку навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

3.4. Перевірка знань працівників органів освіти та навчальних закладів області з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної, радіаційної безпеки тощо, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

3.5. Особи, які суміщають професії, проходять інструктаж, навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з основних професій і з професій за сумісництвом.

3.6. Керівники, заступники керівників, завідувачі методичних кабінетів районних, міських органів управління освітою та навчальних закладів області, а також методисти, спеціалісти проходять навчання на базі комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» обсягом не менше 36 годин. Викладачі з охорони праці, безпеки життєдіяльності проходять навчання на базі комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» обсягом не менше 72 годин.

3.7. Навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності керівників дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів, їх заступників, відповідальних за стан охорони праці, педагогічних та інших працівників, які контролюють питання безпечного ведення робіт або проводять інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, а також працівників органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад проводиться на базі методичних підрозділів відповідних органів управління освітою обсягом не менше 36 годин.

3.8. Усі інші працівники органів освіти та навчальних закладів області проходять навчання (обсягом не менше 20 годин) і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності безпосередньо в органах та закладах освіти, їх структурних підрозділах за місцем роботи.

3.9. Перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад та навчальних закладів області (додаток 1) проводять комісії, створені за відповідними наказами керівників:

департаменту освіти та науки Кіровоградської обласної державної адміністрації – для працівників за пунктом 3.6;

органів управління освітою районних державних адміністрацій, міських рад – для працівників за пунктом 3.7;

навчального закладу, установи – для працівників за пунктом 3.8.

3.10. Перевірка знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в органах, установах освіти та навчальних закладах області здійснюється комісією, склад якої затверджується наказом. Головою комісії призначається керівник або його заступник, до службових обов'язків якого входить організація роботи з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності. У разі потреби створення комісій в окремих структурних підрозділах їх очолюють керівники відповідних підрозділів чи їх заступники. До складу комісії входять спеціаліст служби охорони праці, безпеки життєдіяльності, представники юридичної, виробничої, технічної служб, представник профспілки з питань охорони праці, уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці. До складу комісії органу, установи освіти та навчального закладу можуть залучатися страхові експерти з охорони праці відповідного робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, а також викладачі охорони праці, безпеки життєдіяльності, які проводили навчання. Участь представника спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за станом охорони праці або його

територіального управління у складі комісії обов'язкова лише під час первинної перевірки знань з питань охорони праці працівників, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки. Комісія вважається правомочною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

3.11. Усі члени комісії повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у порядку, встановленому Типовим положенням та цими Методичними рекомендаціями.

3.12. Перелік питань для перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників складається членами комісії з урахуванням місцевих умов та затверджується керівником органу, установи освіти чи навчального закладу вищого рівня підпорядкування.

3.13. Формою перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит – за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування, а також творчої роботи.

3.14. Результат перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників оформлюється протоколом (додаток 2).

3.15. Особам, зазначеним у пунктах 3.6, 3.7, які під час перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 3) та копія протоколу. При цьому в протоколі та посвідченні у стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань. Видача посвідчень про перевірку знань працівникам, які проходили навчання в органі, установі та закладі освіти, є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

3.16. У разі виявлення незадовільних результатів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівники протягом одного місяця повинні пройти повторну перевірку знань. Не допускаються до роботи працівники, які не пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

3.17. Організаційне забезпечення роботи комісії з перевірки знань покладається на орган, установу освіти та навчальний заклад, якими проводилось це навчання (документи і матеріали для проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальних закладах: положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в закладі, установі; наказ про організацію навчання та перевірки знань працівників; графік проведення занять; програма навчання; навчально-тематичний план навчання; перелік питань для перевірки знань (додаток 4); протоколи перевірки знань (додаток 2); дидактичні матеріали (картки, тести, білети тощо); журнал обліку занять (додаток 5). Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності не менше 5 років.

3.18. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності покладається на керівника органу, установи освіти та навчального закладу.

3.19. Позачергове навчання і перевірка знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводяться при переведенні їх на іншу роботу або призначенні на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

4. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

4.1. Відповідно до Типового положення працівники установ та закладів освіти, зазначені в Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Державного нагляду за охороною праці України від 26.01.2005 р. № 15, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 р. за № 232/10512, та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом МОЗ України та Державного нагляду за охороною праці України від 23.09.1994 р. № 263/121, зареєстрованому Міністерством юстиції України 25.01.1995 р. за № 18/554 (із змінами), проходять щороку спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

4.2. Порядок проведення спеціального навчання з питань охорони праці визначається Типовим положенням.

4.3. Орган, установа освіти та навчальний заклад, які мають намір проводити навчання з питань охорони праці працівників або професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою, повинні одержати відповідний дозвіл Держнаглядохоронпраці або його територіального органу в порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.2003 р. № 1631 «Про затвердження Порядку видачі дозволів Державним комітетом з нагляду за охороною праці та його територіальними органами» (із змінами).

4.4. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться комісією органу, установи освіти та навчального закладу.

У разі неможливості створити комісію з перевірки знань з питань охорони праці в органі, установі освіти та навчальному закладі перевірка знань проводиться комісією спорідненого органу, установи освіти та навчального закладу за домовленістю. Посадові особи, у тому числі фахівці з питань охорони праці органів, установ освіти та навчальних закладів, де стався нещасний випадок (професійне отруєння) груповий або із смертельним наслідком, повинні протягом місяця пройти позачергове навчання і перевірку знань з питань охорони праці в порядку, установленому цим Положенням, якщо комісією з розслідування встановлено факт порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

4.5. Стажування, дублювання і допуск до роботи працівників органів, установ освіти та навчальних закладів, які виконують роботи підвищеної небезпеки, проводиться відповідно до Типового положення.

5. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці для працівників

5.1. Працівники органів, установ та закладів освіти під час прийняття на роботу та періодично повинні проходити інструктажі з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, навчання щодо надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

5.2. Порядок проведення інструктажів з охорони праці з працівниками в органах, установах та закладах освіти визначається Типовим положенням:

5.2.1. **Вступний** інструктаж з охорони праці проводиться з працівниками:

які приймаються на постійну або тимчасову роботу незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;

які прибули до органу, установи чи закладу освіти і беруть безпосередню участь у навчально-виховному та виробничому процесі або виконують інші роботи для цієї установи, органу чи закладу освіти.

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці або іншою особою відповідно до наказу (розпорядження) керівника, на яку покладається цей обов'язок та яка в установленому цими Рекомендаціями порядку пройшла навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці, безпеки життєдіяльності або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано, за програмою, розробленою службою охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Програма та тривалість інструктажу затверджуються керівником органу, установи чи закладу освіти.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці (додаток 6), який зберігається службою охорони праці, безпеки життєдіяльності або працівником, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

5.2.2. **Первинний** інструктаж з охорони праці проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

новоприйнятим (постійно чи тимчасово) до органу, установи чи закладу освіти;

який переводиться з одного структурного підрозділу органу, установи чи закладу освіти до іншого;

який виконуватиме нову для нього роботу;

відрядженим працівником іншої установи чи закладу освіти, який бере безпосередню участь у навчально-виховному або виробничому процесі.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за чинними в установі та закладі освіти інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

Запис про проведення первинного інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці (додаток 7), що зберігається у працівника, який відповідає за проведення первинного інструктажу (керівник структурного підрозділу).

5.2.3. Повторний інструктаж з охорони праці проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником, з групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться на роботах з підвищеною небезпекою – 1 раз на 3 місяці, для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

Повторний інструктаж з працівниками проводиться за інструкціями:

- з охорони праці – 1 раз на 6 місяців, для працівників з підвищеною небезпекою – 1 раз на 3 місяці;
- з пожежної безпеки – 1 раз на 6 місяців (проводить відповідальний за пожежну безпеку з реєстрацією в журналі встановленого зразка);
- з надання долікарської допомоги – 1 раз на 6 місяців;
- з електробезпеки на I групу допуску – 1 раз на рік (проводить відповідальний за електробезпеку з реєстрацією в журналі встановленого зразка).

Запис про проведення повторного інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці (додаток 7), що зберігається у працівника, який відповідає за проведення повторного інструктажу.

5.2.4. Позаплановий інструктаж проводиться на робочому місці або в кабінеті охорони праці, безпеки життєдіяльності:

при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, а також при внесенні змін та доповнень до них;

при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;

при перерві в роботі виконавця більше ніж на 30 календарних днів – для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт – понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

5.2.5. Цільовий інструктаж з охорони праці проводиться:

у разі ліквідації аварії або стихійного лиха;

при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

Запис про проведення цільового інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці (додаток 7), що зберігається у працівника, який відповідає за проведення повторного інструктажу.

6. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з учнями

6.1. Проведення інструктажів з *охорони праці* з учнями в навчальних закладах здійснюється під час трудового і професійного навчання відповідно до Положення про навчання, цих Рекомендацій та Правил безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої освіти.

6.2. Інструктажі з охорони праці з учнями, що проводяться під час трудового і професійного навчання в навчальних закладах, проводять вчителі, керівники робіт, майстри виробничого навчання та інші особи, на яких покладено наказом керівника проведення інструктажів. Такі самі інструктажі на виробництві проводять особи, на яких покладено ці обов'язки наказом керівника підприємства, організації, де учні проходять трудове та професійне навчання.

6.2.1. **Вступний** інструктаж з охорони праці проводиться до початку трудового або професійного навчання в навчальному закладі або на виробництві; у разі екскурсії на підприємство.

Реєстрація вступного інструктажу з охорони праці здійснюється у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять на окремій сторінці згідно з встановленою формою (додаток 8), у разі його відсутності інструктаж фіксується в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці з учнями (додаток 9).

За умови надходження журналу обліку навчальних (навчально-виробничих) занять та за наявності сторінки встановленої форми вступний інструктаж дублюється, а в разі відсутності сторінки встановленої форми – не дублюється, запис залишається лише в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці з учнями.

6.2.2. **Первинний** інструктаж проводиться на першому занятті після кожних канікул, але не рідше ніж 1 раз на три місяці за чотирма інструкціями:

з охорони праці - з правил безпеки для учнів, вихованців, слухачів з електробезпеки;

з безпеки життєдіяльності - надання домедичної допомоги, пожежної безпеки.

Реєстрація первинного інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці з учнями (додаток 9).

Первинний (тематичний) інструктаж проводиться також перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо і реєструється поряд з темою заняття в журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять.

6.2.3. **Позаплановий** інструктаж з охорони праці з учнями, вихованцями, слухачами проводиться при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо. Реєстрація позапланового інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці з учнями (додаток 9).

6.2.4. **Цільовий інструктаж** з охорони праці проводиться у разі ліквідації аварії або стихійного лиха; при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження для організації позанавчальних заходів, пов'язаних з трудовим і професійним навчанням.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим учнем, вихованцем, слухачем або з групою учнів, вихованців, слухачів. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

Реєстрація інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці з учнями (додаток 9).

6.3. Учителями фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного виховання та керівниками гуртків відповідно до Положення про навчання та цих Рекомендацій проводяться **інструктажі з безпеки життєдіяльності** (додаток 11).

6.3.1. **Первинний (тематичний) інструктаж** проводиться на першому занятті після кожних канікул, але не рідше ніж 1 раз на три місяці за трьома (чотирма) інструкціями: з правил безпеки для учнів, вихованців, слухачів із пожежної безпеки, з надання долікарської допомоги, з електробезпеки (за потребою). Реєстрація інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з учнями відповідно до зразка (додаток 11).

Первинний інструктаж проводиться перед виконанням кожного практичного завдання (практичної, лабораторної роботи тощо), пов'язаного з використанням різних матеріалів, спортивного обладнання тощо, і реєструється поряд із темою заняття в журналі обліку навчальних занять.

6.3.2. **Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності** проводиться згідно з наказом або розпорядженням для організації навчально-виховних заходів (навчальної екскурсії, олімпіади, турніри тощо), пов'язаних з фізикою, хімією, біологією, інформатикою, фізичним вихованням та гуртковою роботою. Реєстрація інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності з учнями відповідно до зразка (додаток 11).

6.3.3. **Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності з учнями, вихованцями, слухачами** проводиться при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з безпеки життєдіяльності, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо. Реєстрація позапланового інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності з учнями відповідно до зразка (додаток 11).

6.4. Проведення інструктажів з **безпеки життєдіяльності** з учнями, вихованцями, слухачами в навчальних закладах у навчально-виховному процесі здійснюється класними керівниками, класоводами, кураторами груп, вихователями тощо відповідно до Положення про навчання та цих Рекомендацій з метою набуття навичок застосовувати знання у практичному житті. Зміст інструкцій з безпеки життєдіяльності містить питання безпеки праці, охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, попередження побутового травматизму, дії у випадку надзвичайних ситуацій тощо.

Такі інструктажі можна проводити у вигляді інформацій про небезпеки, лекцій з наступною перевіркою навичок, ігрових тренінгів тощо. У кожному конкретному випадку особа, яка проводить інструктаж з безпеки життєдіяльності, обирає свої методи, форми і засоби проведення таких інструктажів.

Реєстрація інструктажів з безпеки життєдіяльності здійснюється в журналі встановленої форми (додаток 11).

6.4.1. **Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності** проводиться перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або

оформленні до навчального закладу учня, вихованця, слухача. Програма вступного інструктажу розробляється в навчальному закладі на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності. Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджуються наказом керівника навчального закладу.

Реєстрація вступного інструктажу здійснюється у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять на окремій сторінці згідно з встановленою формою (додаток 10), в разі його відсутності - у журналі реєстрації інструктажів з охорони праці з учнями відповідно до зразка (додаток 11).

За умови надходження журналу обліку навчальних (навчально-виробничих) занять та за наявності сторінки встановленої форми вступний інструктаж дублюється, а в разі відсутності сторінки встановленої форми – не дублюється, запис залишається лише в журналі реєстрації інструктажів з охорони праці з учнями, вихованцями, слухачами.

6.4.2. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться перед початком зимових канікул, наприкінці навчального року перед початком літніх канікул.

Реєстрація первинного інструктажу з безпеки життєдіяльності здійснюється в журналі встановленої форми відповідно до зразка (додаток 11).

6.4.3. Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться у разі організації позанавчальних заходів (чергування, прибирання територій, приміщень, екскурсій, туристичні походи, спортивно-масові заходи, позакласні заходи тощо) відповідно до плану виховної роботи згідно з наказом закладу.

Реєстрація цільового інструктажу з безпеки життєдіяльності здійснюється в журналі встановленої форми відповідно до зразка (додаток 11).

6.4.4. Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності з учнями, вихованцями, слухачами проводиться при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з безпеки життєдіяльності, що можуть призвести або призвели до травм, аварій, пожеж тощо. Реєстрація позапланового інструктажу здійснюється в журналі реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності з учнями, вихованцями, слухачами відповідно до зразка (додаток 11).

6.5. Реєстрація інструктажів з учнями здійснюється відповідно до зразків заповнення сторінок журналів навчальних досягнень учнів, реєстрації інструктажів, що ведуть вчителі трудового навчання (додаток 12), фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного виховання, керівники гуртків (додаток 13), класні керівники (додаток 14).

Примітка:

1. Учні, які інструктуються, розписуються в журналі, починаючи з 9-го класу, але не пізніше, ніж їм виповнилося 14 років.

2. Учителі, які проводять інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, на момент проведення повинні пройти навчання (інструктаж) у керівника структурного підрозділу.

3. Перевірка заступником керівника, керівником структурного підрозділу навчального закладу стану ведення журналу реєстрації інструктажів з учнями здійснюється протягом навчального року, не менше чотирьох разів (на кожних канікулах).

4. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

Додаток 1
до пункту 3.9 Методичних
рекомендацій щодо порядку
проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

**Графік проведення навчання
з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності
працівників органів та закладів, установ освіти
на базі комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»**

№ з/п	Категорія працівників	Термін проведення	Підстава
1	2	3	4
1.	Керівники, заступники керівників, завідувачі методичних кабінетів органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад, професійно-технічних та навчальних закладів обласного підпорядкування, Державного будинку художньої та технічної творчості, Кіровоградської психолого-медико-педагогічної консультації, державного закладу «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області»	Планово - один раз на три роки	За наказом директора департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації
2.	Працівники департаменту освіти і науки, комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»	Планово - один раз на три роки	За наказами директора департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації, комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
3.	Посадові особи органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад, професійно-технічних та навчальних закладах обласного підпорядкування, Державного будинку художньої та технічної творчості, Кіровоградської психолого-медико-педагогічної консультації, державного закладу «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області» – члени постійно діючої комісії з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності	Планово - один раз на три роки	За наказом директора департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації

4.	Працівники професійно-технічних та навчальних закладів обласного підпорядкування, Державного будинку художньої та технічної творчості, Кіровоградської психолого-медико-педагогічної консультації, державного закладу «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області»	Планово – один раз на три роки	За наказом керівників професійно-технічних та навчальних закладів обласного підпорядкування, Державного будинку художньої та технічної творчості, Кіровоградської психолого-медико-педагогічної консультації, державного закладу «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області»
5.	Новопризначені керівники, заступники керівників, завідувачі та методисти, які відповідають за стан охорони праці, безпеки життєдіяльності, дошкільне виховання методичних кабінетів органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад, інженери з охорони праці професійно-технічних та фахівці з охорони праці навчальних закладів обласного підпорядкування, Державного будинку художньої та технічної творчості, Кіровоградської психолого-медико-педагогічної консультації, державного закладу «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області»	Планово – щороку наприкінці жовтня-листопада	За наказом директора департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації
6.	Новопризначені працівники професійно-технічних та навчальних закладів обласного підпорядкування, Державного будинку художньої та технічної творчості, Кіровоградської психолого-медико-педагогічної консультації, державного закладу «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області»	Планово – перед початком роботи	За наказом керівників професійно-технічних та навчальних закладів обласного підпорядкування, Державного будинку художньої та технічної творчості, Кіровоградської психолого-медико-педагогічної консультації, державного закладу «Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Кіровоградській області»
7	Працівники, які виконують роботи з підвищеною небезпекою: члени комісії працівники	Один раз на три роки Один раз на рік	За наказом директора департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації; за наказом керівників

Додаток 2
до пункту 3.14, 3.17
Методичних рекомендацій щодо
порядку проведення навчання і
перевірки знань з питань
охорони праці, безпеки
життєдіяльності

*Зразок протоколу засідання комісії з
перевірки знань з питань охорони праці та
безпеки життєдіяльності*

_____ (підприємство, організація, установа, навчальний заклад, їх підпорядкованість)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з перевірки знань працівників
з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

"__" _____ 20__ р.

м. _____

Комісія у складі:

голови _____
(прізвище, ініціали, посада)

і членів комісії: _____
(прізвище, ініціали, посада)

створена на підставі наказу від "__" _____ 20__ р. № _____,
перевірила знання _____
(перелік основних нормативно-правових актів з

охорони праці, за якими проводилася перевірка знань)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові працівника	Посада, професія (фах)	Місце роботи (для підприємства структурний підрозділ)	Знає / не знає	Примітка

Голова комісії

(підпис)

Члени комісії:

(підпис)

(підпис)

М.П.

Додаток 3
до пункту 3.15 Методичних
рекомендацій щодо порядку
проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Зразок обкладинки посвідчення

(Державний
Герб
України)

ПОСВІДЧЕННЯ
про перевірку знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Перша сторінка посвідчення

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад, їх підпорядкованість)

ПОСВІДЧЕННЯ №

Видано _____,
(прізвище, ім'я та по батькові)

посада (фах) _____,

місце роботи _____,

про те, що він(вона) пройшов(ла) навчання і виявив(ла) потрібні знання

(перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці,
безпеки життєдіяльності, за якими проводилася перевірка знань)

Підстава: протокол засідання комісії з перевірки знань

від " ___ " _____ 20__ р. № _____

Голова комісії _____ (прізвище) _____ (підпис)

М.П.

Друга сторінка посвідчення

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРІОДИЧНУ ПЕРЕВІРКУ ЗНАНЬ

Посада (фах) _____

виявив(ла) потрібні знання _____

_____ (перелік нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, за якими проводилася перевірка знань)

Підстава: протокол засідання комісії з перевірки знань

від "___" _____ 20__ р.

№ _____

Голова комісії _____

(прізвище)

_____ (підпис)

М.П.

Додаток 4
до пункту 3.17 Методичних
рекомендацій щодо порядку
проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Орієнтовний зразок наказу

_____ (назва навчального закладу)

НАКАЗ

від «__» _____ 20__

№ _____

Про організацію навчання і перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

Відповідно до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18 квітня 2006 року № 304 (зі змінами від 26 березня 2013 року 3 378) та наказу відділу (управління) освіти _____ від «__» _____ 20__ року № __ «Про проведення навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в закладах освіти»

НАКАЗУЮ:

1. Відповідальному за організацію роботи з охорони праці _____ організувати з __ по _____ 20__ року навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з працівниками навчального закладу.

2. Затвердити склад постійно діючої комісії з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 1).

3. Постійно діючій комісії з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності:

3.1. Провести навчання та перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності відповідно до графіка (додаток 2).

3.2. Розробити та затвердити програму навчання, навчально-тематичний план, перелік питань для перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 3, 4).

3.3. Розробити та затвердити екзаменаційні тестові завдання з охорони праці, безпеки життєдіяльності для перевірки знань.

3.4. Оформити протоколи перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та зберігати їх у службі охорони праці, безпеки життєдіяльності 5 років (додаток 5).

4. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор _____
підпис

_____ П.І.Б. директора

Додаток 1
до наказу _____
(назва навчального закладу)
від «__»__ 20__ року № __

Члени комісії по перевірці знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

Голова комісії:

_____ – директор навчального закладу

Члени комісії:

_____ – заступник директора з навчально-виховної роботи (відповідальний за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу);

_____ – заступник директора з виховної роботи навчального закладу;

_____ – голова профспілкового комітету навчального закладу.

Додаток 2
до наказу _____
(назва навчального закладу)
від «__»__ 20__ року № __

Графік проведення занять працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

№ з/п	Дні/дати	Години	Тема лекцій	Викладач
1	2	3	4	5
1	Понеділок «__»__ 20__ рік	2 2 1 1 1	Законодавство про працю Законодавство про ОП Пожежна безпека Радіаційна безпека Безпека дорожнього руху	
2	Вівторок «__»__ 20__ рік	2 1	Профілактика травматизму Гігієна навчання та праці	
3	Середа «__»__ 20__ рік	1 1 1 1 1	Електробезпека Вибухонебезпека Безпека поведження на воді Поведження при надзвичайних ситуаціях Цивільний захист	
4	Четвер «__»__ 20__ рік	1 1	Охорона навколишнього середовища Надання першої допомоги при нещасних випадках	

		1	Організація роботи з безпеки життєдіяльності	
5	П'ятниця « » 20 рік	2	Екзамен	
6	Всього:	20		

Додаток 3

до наказу _____

(назва навчального закладу)

від «__»__ 20__ року № __

ПРОГРАМА

проведення навчання та перевірки знань
з питань безпеки життєдіяльності працівників

1. Законодавство України про працю

Загальна характеристика трудового законодавства, Кодексу законів про працю України. Трудові правовідносини та їх особливості. Суб'єкти трудового права.

Поняття колективного договору. Колективні переговори, розробка й укладення колективного договору. Розділ «Охорона праці» у колективному договорі, права працівників на пільги та компенсації за важкі та шкідливі умови праці, що визначаються у цьому розділі. Недійсність умов колективного договору. Контроль за виконанням колективного договору.

Трудовий договір, порядок його укладання. Контракт як різновид трудового договору. Переведення працівника на іншу роботу. Підстави припинення трудового договору з ініціативи працівника, власника.

Тривалість робочого дня працівників, правила внутрішнього трудового розпорядку. Трудова дисципліна, порядок застосування дисциплінарних стягнень.

2. Законодавство України про охорону праці

Основні законодавчі акти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності:

Конституція України, Кодекс законів про працю України, Основи законодавства України про охорону здоров'я, закони України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», «Кодекс цивільного захисту», «Про дорожній рух», «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист».

Основні положення цих законів, їх взаємозв'язок із забезпеченням здорових і безпечних умов навчання та праці.

Управління охороною праці на підприємстві. Служба охорони праці.

Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці.

Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві, під час навчально-виховного процесу та нещасних випадків невикробничого характеру.

3. Нормативні та організаційні основи охорони праці

Основні нормативно-правові акти з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що діють у сфері освіти:

Типове положення про службу охорони праці, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004 р. № 255 (зі змінами);

Положення про організацію роботи з охорони праці в навчальних закладах і установах Міністерства освіти і науки України, затверджене наказом МОН України від 01.08.2001 р. № 563 (зі змінами від 20.11.2006 р. № 782);

Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 р. № 442;

Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затверджене наказом МОН України від 18.04.2006 р. № 304 (зі змінами від 26.03.2013 р. № 378);

Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 р. № 15, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 р. за № 231/10511;

Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232;

Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 31.08.2001 р. № 616 (зі змінами від 07.10.2013 р. №1343), зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28.12.2001 р. за № 1093/6284;

Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 р. № 246;

Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 24.03.2008 р. № 53;

Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 09.01.1998 р. № 4;

Правила експлуатації електрозахисних засобів, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 15.06.2001 р. № 253;

Перелік важких робіт і робіт з шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 р. № 46;

Перелік важких робіт і робіт з шкідливими умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.12.1993 р. № 256;

Положення про навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з важкими роботами і роботами з шкідливими або небезпечними умовами праці, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.12.2003 р. № 244;

Граничні норми підймання і переміщення важких речей неповнолітніми, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22.03.1996 р. № 59;

Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 19.10.2004 р. № 126;

Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 р. № 270 (зі змінами).

4. Організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальних закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України

Організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в установах і навчальних закладах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу.

Навчання працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, проведення інструктажів згідно з чинним законодавством.

Забезпечення безпеки проведення навчально-виховного процесу:

керівництво, координація і контроль за організацією охорони праці;

функціонування системи управління охороною праці;

відповідність обладнання, будівель та споруд вимогам нормативно-правових актів з охорони праці;

організація безпечного ведення робіт підвищеної небезпеки;

правила безпеки під час проведення занять у кабінетах інформатики, фізики, хімії, біології, навчально-виробничих майстернях;

розробка інструкцій з охорони праці для видів робіт або окремих професій (посад), інструкцій з безпеки під час проведення навчально-виховного процесу для кабінетів (лабораторій), спортивних споруд, майстерень тощо.

Попередження травматизму під час навчально-виховного процесу та у побуті. Розслідування та облік нещасних випадків, що сталися з учасниками навчально-виховного процесу, відповідно до Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах.

5. Електробезпека

Основні нормативні документи, що регламентують роботи із забезпечення безпечної експлуатації електрообладнання навчального закладу, установи, підприємства, організації Міністерства освіти і науки України.

Класифікація приміщень щодо небезпеки ураження працівників електричним струмом. Захисне заземлення і занулення, їх призначення.

Організація експлуатації та обслуговування електрообладнання згідно з вимогами чинних нормативних документів. Роботи з електроінструментом, трансформаторами, перетворювачами, переносними світильниками, електрозварювальним устаткуванням. Заходи безпеки під час роботи з електрифікованим обладнанням.

Порядок навчання і перевірки знань посадових осіб, робітників з електробезпеки.

Групи з електробезпеки. Організаційні та технічні заходи, що забезпечують безпеку працівників під час роботи в електроустановках.

Правила роботи на персональних комп'ютерах.

Захист від статичної електрики. Захист будівель та споруд від блискавки.

Заходи щодо запобігання аваріям з електрообладнанням.

6. Пожежна безпека

Основні нормативні документи, що регламентують роботу із забезпечення пожежної безпеки навчального закладу, установи, підприємства, організації Міністерства освіти і науки України:

Закон України «Кодекс Цивільного захисту України»;

Правила пожежної безпеки України;

Правила пожежної безпеки для закладів, установ, організацій і підприємств Міністерства освіти і науки України.

Обов'язки керівника та інших посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки.

Пожежна служба: положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права. Положення про добровільні пожежні дружини.

Основні вимоги пожежної безпеки у будівлях і навчальних приміщеннях, під час експлуатації електрообладнання, опалювальних приладів, систем вентиляції, під час проведення електрозварювальних робіт, під час роботи з пожежо-вибухонебезпечними матеріалами.

Основні вимоги до утримання шляхів евакуації, систем пожежогасіння, пожежної сигналізації. Основні причини пожеж, розробка протипожежних заходів.

Призначення засобів пожежогасіння, протипожежного інвентарю та правила їх використання.

Порядок повідомлення про пожежу, розслідування та облік пожеж. Порядок повідомлення про пожежу Міністерству освіти і науки України.

7. Вибухонебезпека

Параметри і властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища.

Кількісні показники вибухів, що характеризують масштаби руйнування, тяжкість наслідків. Основні вимоги до будови і безпечної експлуатації обладнання, що працює під тиском. Вимоги щодо професійного відбору та навчання персоналу з обслуговування об'єктів підвищеної вибухонебезпеки.

8. Радіаційна безпека

Радіонукліди та їх характеристики. Іонізуючі випромінювання (рентгенівське).

Джерела опромінювання людини. Радіаційний фон. Радіаційно-небезпечні об'єкти в Україні.

Принципи і норми радіаційної безпеки. Протирадіаційний захист населення. Індивідуальні і колективні засоби захисту від радіації. Правила поведінки людей на забруднених територіях.

Профілактика радіаційних уражень. Запобігання накопиченню радіонуклідів в організмі. Служби радіаційної безпеки.

9. Безпека дорожнього руху

Загальні положення Закону України «Про дорожній рух».

Правила дорожнього руху, їх значення в забезпеченні порядку і безпеки дорожнього руху. Обов'язки, права пішоходів і пасажирів.

Служба безпеки дорожнього руху в органах управління освітою, методичних кабінетах органів управління освітою райдержадміністрацій, міських рад, навчальному закладі, що має транспортний засіб: положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права.

Знаки дорожні та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху, класифікація. Вимоги до водіїв і транспортних засобів. Умови перевезення людей. Перевезення дітей. Небезпечні наслідки невиконання Правил перевезення дітей.

Порядок повідомлення Міністерству освіти і науки України про дорожньо-транспортні пригоди.

10. Цивільний захист. Природні загрози та техногенні небезпеки, їх наслідки та профілактика. Ліквідація аварій

Кодекс Цивільного захисту України (2013 рік). Надзвичайні ситуації, причини виникнення та складові системи їх моніторингу.

Найменування та визначення основних показників джерел природних надзвичайних ситуацій. Класифікація небезпечних джерел. Методика розроблення планів організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру. Основні стани аналізу надзвичайних ситуацій та прогнозування їхніх наслідків.

Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». Класифікація виробничих небезпечних чинників. Забезпечення технологічної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях як складової частини цивільного захисту. Шляхи і способи підвищення стійкості роботи промислових об'єктів. Забезпечення надійного захисту та життєзабезпечення робітників.

Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки на території розташування підприємства, установи, навчального закладу.

Порядок декларування об'єктів підвищеної небезпеки. Державний реєстр об'єктів підвищеної небезпеки.

Методика визначення ризиків та їх прийнятих рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки.

Страхування відповідальності за завдану шкоду внаслідок експлуатації небезпечного об'єкта.

Методика розробки плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій.

План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій. Підготовка керівного складу до дій у аварійних ситуаціях. Формування і підготовка невоєнізованих формувань. Підготовка і проведення навчальної евакуації учасників навчально-виховного процесу навчального закладу, працівників установ, підприємств, організацій Міністерства освіти і науки.

Порядок розслідування і обліку аварій.

11. Гігієна праці. Медичний огляд

Поняття гігієни праці. Законодавство в галузі гігієни праці.

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Основні заходи забезпечення санітарного благополуччя населення України.

Фізіологічні особливості різних видів діяльності. Гігієнічна класифікація праці.

Фактори середовища і трудового процесу, їх гігієнічна оцінка.

Вплив параметрів мікроклімату на організм людини та їх нормалізація.

Вплив шкідливих речовин на організм людини. Нормування шкідливих речовин.

Класифікація систем вентиляції. Значення освітлення для успішної трудової діяльності.

Проведення медичних оглядів працівників певних категорій відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 р. № 246.

Захворюваність із тимчасовою втратою працездатності.

Професійне захворювання: порядок розслідування, реєстрації та обліку. Основні заходи профілактики виникнення професійних захворювань.

12. Профілактика побутового травматизму

Порядок проведення розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.

Потенційні джерела побутового травматизму та їх наслідки.

Електротравматизм у побутових умовах та заходи захисту від нього.

Запобігання побутовому травматизму в житлових приміщеннях, на комунально-побутових, торгівельних об'єктах, присадибних ділянках, у місцях відпочинку та масового перебування людей.

Правила користування побутовою технікою, травматизм унаслідок їх порушень.

Безпека на водних об'єктах. Правила охорони життя людей на водних об'єктах України, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи 03.12.2001 р. № 272 (у редакції наказу МНС України від 24.09.2012 р. № 1214).

Запобігання отруєнь.

13. Психологія безпеки життєдіяльності

Поняття безпеки життєдіяльності. Ступінь ризику. Схема оцінки безпеки життєдіяльності. Об'єкти і цілі безпеки. Класифікація джерел небезпеки. Основні параметри глобального модулювання розвитку світу. Основні завдання безпеки життєдіяльності людства.

Психологічні важелі забезпечення безпеки людини.

Психологічні принципи професійного добору.

Інформаційні засоби та способи впливу на психіку людини.

Методи маніпулювання людською свідомістю.

Фізіологічна та психологічна основа навчального та трудового процесу. Пристосування людини до навколишніх умов навчання і праці (промислова етика, ритм і темпи роботи) та їх вплив на безпеку праці.

Система людина-техніка-середовище.

Потенціальні джерела небезпеки та їх наслідки.

Методи прогнозу травматизму.

Біоритми – потенційне джерело небезпеки.

14. Охорона навколишнього середовища. Біологічна та екологічна безпеки. Законодавчі акти з раціонального природокористування

Відповідальність керівників за порушення в галузі раціонального природокористування і охорони навколишнього середовища.

Ресурсозберігаючі технології, екологічна експертиза. Забруднення атмосфери, води, земель та прогноз забруднення, науково-технічні проблеми природокористування, провідні екологічно допустимі технології. Методи рекультиваційних робіт. Озеленення промислової зони.

Поняття екологічної безпеки та правова основа її забезпечення.

Рівень, структура та динаміка екологічних злочинів.

Екологія гідросфери і атмосфери.

Екологічні наслідки глобальних кліматичних змін.

Концепція Державної цільової програми біобезпеки та біологічного захисту на 2010-2020 роки.

Поняття «біологічна безпека». Безпека харчування.

Генетично-модифіковані організми як небезпека для людини та довкілля.

15. Надання першої допомоги потерпілим у разі нещасного випадку

Стислі основи анатомії та фізіології людини.

Поняття першої домедичної допомоги. Основні принципи надання першої домедичної допомоги: правильність, доцільність дій, швидкість, рішучість, спокій.

Перша допомога при кровотечі. Класифікація кровотечі. Основні види кровотечі, їх ознаки. Перша допомога при артеріальній та венозній кровотечі. Засоби зупинки кровотечі. Зупинка кровотечі притискуванням пошкодженої судини до підлеглої кістки, максимальним згинанням кінцівки. Зупинка кровотечі за допомогою джгута чи джгута-закрутки.

Способи реанімації, підготовлення потерпілого до реанімації. Штучне дихання способом «з рота в рот» чи «з рота в ніс».

Непрямий (закритий) масаж серця.

Перша допомога при утопленні.

Види електротравм. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму. Термічна, електрична та біологічна дія електричного струму на організм людини. Правила надання першої допомоги потерпілим від ураження електричним струмом.

Перша допомога при ударах. Струс головного мозку. Удари в області хребта. Синдром здавлювання. Перша допомога при вивихах і розтягненні зв'язок.

Перша допомога при отруєнні. Симптоми отруєнь. Вплив різних речовин на організм людини і його наслідки.

Перша допомога при пораненнях. Визначення та класифікація ран. Види перев'язувального матеріалу. Типи пов'язок. Правила накладання пов'язок.

Перша допомога при переломах. Класифікація переломів. Правила накладання шин. Перша допомога при ушкодженні хребта та кісток тазу.

Опіки, їх класифікація. Перша допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей. Перша допомога при тепловому та сонячному ударах. Перша допомога при обмороженнях.

Запобіжні заходи щодо попередження інфікування СНІДом під час надання першої допомоги потерпілим при нещасних випадках.

Додаток 4
до наказу по _____
(назва навчального закладу)
від «__» _____ 20__ року № ____

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

№ з/п	Тема	Кількість годин
Тема 1.	Законодавство України про працю	1 год.
Тема 2.	Законодавство України про охорону праці	4 год.
Тема 3.	Нормативні та організаційні основи охорони праці	2 год.
Тема 4.	Організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальних закладах, установах, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України	1 год.
Тема 5.	Електробезпека	1 год.
Тема 6.	Пожежна безпека	1 год.
Тема 7.	Вибухонебезпека	1 год.
Тема 8.	Радіаційна безпека	1 год.
Тема 9.	Безпека дорожнього руху	1 год.
Тема 10.	Цивільний захист. Природні загрози та техногенні небезпеки, їх наслідки та профілактика. Ліквідація аварій	1 год.
Тема 11.	Гігієна праці. Медичний огляд	1 год.
Тема 12.	Профілактика побутового травматизму	1 год.
Тема 13.	Психологія безпеки життєдіяльності	1 год.
Тема 14.	Охорона навколишнього середовища. Біологічна та екологічна безпеки. Законодавчі акти з раціонального природокористування	2 год.
Тема 15.	Надання першої допомоги потерпілим у разі нещасного випадку	1 год.
	УСЬОГО:	20 годин

Додаток 6
до пункту 5.2.1. Методичних
рекомендацій щодо порядку
проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад)

ЖУРНАЛ
реєстрації вступного інструктажу з питань
охорони праці для працівників

Розпочато "___" _____ 20__ р.
Закінчено "___" _____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Професія, посада особи, яку інструктують, її вік	Назва виробничого підрозділу (група, клас, гурток), до якого приймається особа, що інструктується	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підписи	
						особи, яку інструктують	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 7
до пункту 5.2.2. Методичних
рекомендацій щодо порядку
проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад)

ЖУРНАЛ
реєстрації інструктажів з питань
охорони праці на робочому місці

(цех, дільниця, бригада, служба, лабораторія, майстерня тощо)

Розпочато " _ " _____ 20__ р.
Закінчено " _ " _____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яку інструктують	Професія, посада особи, яку інструктують, її вік	Вид інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), назва та номер інструкції	Причина проведення позапланового або цільового інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підписи	
							особи, яку інструктують	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Додаток 8
до пункту 6.2.1. Методичних
рекомендацій щодо порядку
проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Форма сторінки журналу

РЕЄСТРАЦІЯ
вступного інструктажу з охорони праці для учнів
під час трудового і професійного навчання
(у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підпис	
				особи, яка проводила інструктаж	особи*, яку інструктують
1	2	3	4	5	6

** Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.*

Додаток 9
до пункту 6.2.1,6.2.2,6.2.3, 6.2.4.
Методичних рекомендацій щодо
порядку проведення навчання і
перевірки знань з питань
охорони праці, безпеки
життєдіяльності

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад)

ЖУРНАЛ
реєстрації інструктажів учнів з питань
охорони праці на робочому місці

(майстерня, навчальна дільниця тощо)

Розпочато " _ " _____ 20__ р.
Закінчено " _ " _____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яку інструктують	Клас, група тощо	Вид інструктажу (первинний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	Причина проведення позапланового або цільового інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яка інструктує та перевіряє знання	Підписи	
							особи*, яку інструктують*	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8	9

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

Додаток 10
до пункту 6.4.1. Методичних
рекомендацій щодо порядку
проведення навчання і перевірки
знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

Форма сторінки журналу

РЕЄСТРАЦІЯ
вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для учнів у журналі обліку
навчальних занять

№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
				особи, яка проводила інструктаж	особи, яку інструкту- ють
1	2	3	4	5	6

Примітка: учні, які інструктуються, розписуються в журналах, починаючи з 9-го класу.

Додаток 11
до пункту 6.3.1, 6.3.2, 6.3.3, 6.4,
6.4.1, 6.4.2, 6.4.3, 6.4.4
Методичних рекомендацій щодо
порядку проведення навчання і
перевірки знань з питань
охорони праці, безпеки
життєдіяльності

Титульний аркуш журналу

(підприємство, організація, установа, навчальний заклад, їх підпорядкованість)

ЖУРНАЛ

реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки
життєдіяльності учнів

(кабінет, лабораторія, цех, майстерня, спортзал тощо)

Розпочато " _ " _____ 20__ р.

Закінчено " _ " _____ 20__ р.

Форма сторінки журналу

№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас, група	Назва інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
						особи, яка проводила інструктаж	особи, яку інструктують
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 12
до пункту 6.5
Методичних рекомендацій щодо
порядку проведення навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці, безпеки життєдіяльності

**Зразки заповнення журналів реєстрації інструктажів
з учнями, що ведуть вчителі трудового навчання**

РЕЄСТРАЦІЯ
вступного інструктажу з охорони праці для учнів
під час трудового і професійного навчання
(у журналі обліку навчальних (навчально-виробничих) занять)

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка інструктує	Підпис	
				особи, яка проводила інструктаж	особи*, яку інструктують
1	2	3	4	5	6
Вступний інструктаж з охорони праці за інструкцією № (інструкція вступного інструктажу з охорони праці для учнів під час проведення занять з трудового і професійного навчання в майстернях)					
1	Іваньковець О.П.	02.09.14	Катеринич П.Р.		
...					
30	Ніколаєва О.П.	02.09.14	Катеринич П.Р.		
1	Ткаченко С.В.	07.09.14	Катеринич П.Р.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

ЖУРНАЛ
реєстрації інструктажів учнів з питань
охорони праці на робочому місці

№ з/п	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яку інструктують	Клас, група тощо	Вид інструктажу (первинний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	Причина проведення позапланового або цільового інструктажу	Прізвище, ініціали особи, яка інструктує та перевіряє знання	Підписи	
							особи*, яку інструктують*	особи, яка інструктує
1	2	3	4	5	6	7	8	9
(у разі відсутності сторінки в журналі навчальних занять) Вступний інструктаж з охорони праці за інструкцією № (інструкція вступного інструктажу з охорони праці для учнів, вихованців під час проведення занять з трудового і професійного навчання в майстернях)								
1	02.09.14	Іваньковець О.П.	7-А	вступний №	-	Катеринич П.Р.		
...								
30	02.09.14	Ніколаєва О.П.						

Первинний інструктаж за інструкціями №, №, №, № (інструкція із охорони праці з правил безпеки для кабінету, інструкція із охорони праці з електробезпеки для кабінету, інструкція з безпеки життєдіяльності з пожежної безпеки для кабінету, з безпеки життєдіяльності з надання долікарської допомоги для кабінету)								
1	02.09.14	Іваньковець О.П.	7-А	первинний №№№№		Катеринич П.Р.		
...								
63	02.09.14	Ніколаєва О.П.	10-Б	первинний №№№№		Катеринич П.Р.		
Первинний інструктаж з охорони праці за інструкціями №№ ..., ..., з безпеки життєдіяльності за інструкціями №№ ..., ... (інструкція із охорони праці з правил безпеки для кабінету, інструкція із охорони праці з електробезпеки для кабінету, інструкція з безпеки життєдіяльності з пожежної безпеки для кабінету, з безпеки життєдіяльності з надання долікарської допомоги для кабінету)								
1	01.12.14	Іваньковець О.П.	7-А	первинний №№№№		Катеринич П.Р.		
...								
44	01.12.14	Ніколаєва О.П.	10-Б	первинний №№№№		Катеринич П.Р.		
Цільовий інструктаж з охорони праці за інструкцією № (Інструкція з охорони праці під час проведення навчальної екскурсії), відповідно до наказу від 20 року №								
1	02.12.14	Барсукова С.Л.	7-Б	цільовий №	екскурсія	Катеринич П.Р.		
2	02.12.14	Железна Т.П.	10-А	цільовий №	екскурсія	Катеринич П.Р.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

* Первинний інструктаж проводиться на першому занятті після канікул, але не рідше ніж 1 раз на 3 місяці.

Зразок заповнення сторінки журналу навчальних досягнень, що ведуть вчителі трудового навчання

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Завдання додому
1	2	3	4
1			
2			
3			
4	5.10.2014	Контрольно-вимірювальний інструмент. Будова штангенциркуля та прийоми роботи з ним. Ознайомлення з будовою мікрометра, калібрів. Практична робота: вправи на вимірювання контрольно-вимірювальним інструментом. Інструктаж за інструкцією №	

Додаток 13
до пункту 6.5
Методичних рекомендацій щодо
порядку проведення навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці, безпеки життєдіяльності

**Зразки заповнення журналу реєстрації інструктажів
з учнями, що ведуть вчителі фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного
виховання, керівники гуртків тощо**
(реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки
життєдіяльності учнів, вихованців, слухачів)

№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструкту- ють	Дата проведення інструктажу	Клас, група	Назва інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
						особи, яка про- води- ла інст- руктаж	особи, яку інструк- тують
1	2	3	4	5	6	7	8
Первинний інструктаж за інструкціями №№№№№ (інструкція з охорони праці з правил безпеки для кабінету, з безпеки життєдіяльності з пожежної безпеки, з безпеки життєдіяльності з надання долікарської допомоги та з охорони праці з електробезпеки (за потребою))							
1	Іванов І.П.	02.09.2014	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	02.09.2014	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
...							
37	Данко С.Д.	02.09.2014	9-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
1	Копач М.Г.	03.09.2014	7-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
2	Мінич С.П.	03.09.2014	10-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
1	Ляшко О.Т.	23.09.2014	9-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
Первинний інструктаж за інструкціями №№№№№ (інструкція з охорони праці з правил безпеки для кабінету, з безпеки життєдіяльності з пожежної безпеки, з безпеки життєдіяльності з надання долікарської допомоги та з охорони праці з електробезпеки (за потребою))							
1	Іванов І.П.	01.12.2014	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	01.12.2014	8-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
...							
37	Данко С.Д.	01.12.2014	9-А	первинний №№№№№	Колесник О.В.		
Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № (інструкція з безпеки життєдіяльності під час проведення навчальної екскурсії), відповідно до наказу від № 20 року							
1	Іванов І.П.	25.05.2015	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	25.05.2015	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
...							
30	Данко С.Д.	25.05.2015	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

* Первинний інструктаж проводиться на першому занятті після канікул, але не рідше ніж 1 раз на 3 місяці.

Зразок заповнення сторінки журналу навчальних досягнень, що ведуть учителі фізики, хімії, біології, інформатики, фізичного виховання, керівники гуртків тощо

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Завдання додому
1	2	3	4
1			
2			
3	19.09.2014	Практична робота № 5 «Створення й виконання програмного проекту. Використання елементів управління». Інструктаж за інструкцією № _____	
4			
5			

Додаток 14
до пункту 6.5
Методичних рекомендацій щодо
порядку проведення навчання і
перевірки знань з питань охорони
праці, безпеки життєдіяльності

Зразок заповнення журналу реєстрації інструктажів
з учнями, що ведуть класні керівники
(реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки
життєдіяльності учнів

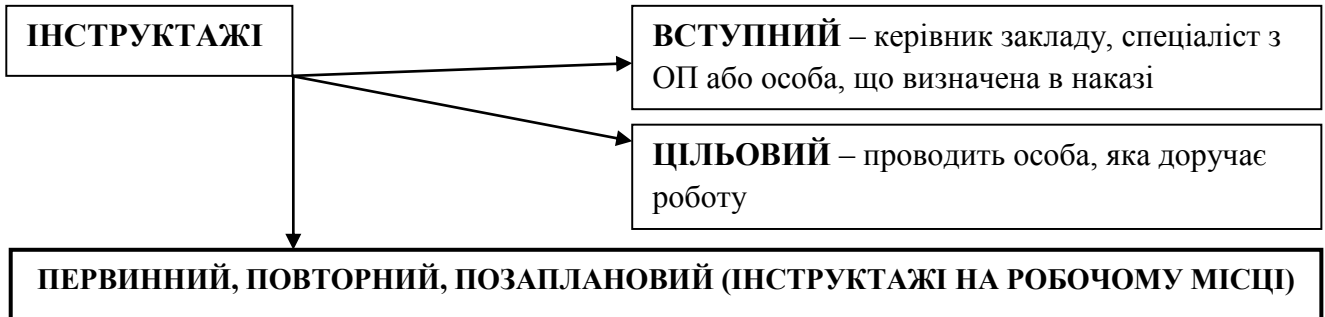
№ з/п	П.І.Б. особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас, група	Назва інструктажу (первинний, повторний, позаплановий, цільовий), номер інструкції	П.І.Б. особи, яка проводила інструктаж	Підписи	
						особи, яка проводила інст.-руктаж	особи, яку інст.-руктують
1	2	3	4	5	6	7	8
(у разі відсутності журналу навчальних досягнень на початок навчального року, сторінки в журналі навчальних занять) Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією №____ (інструкція вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для учнів 5-11 класів)							
1	Іванов І.П.	1.09.2014	8-А	вступний №	Ціперко Т.В.		
...							
30	Данко С.Д.	1.09.2014	8-А	вступний №	Ціперко Т.В.		
Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № (інструкція з безпеки життєдіяльності під час прибирання території), відповідно до наказу від ____ 20 ____ року №____							
1	Іванов І.П.	25.03.2014	8-А	Цільовий № 35	Ціперко Т.В.		
...							
24	Данко С.Д.	25.03.2014	8-А	Цільовий № 35	Ціперко Т.В.		
Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № (інструкція первинного інструктажу з безпеки життєдіяльності перед зимовими канікулами), відповідно до наказу від ____ 20 ____ року №____							
1	Іванов І.П.	25.12.2014	8-А	Первинний № 44	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	25.12.2014	8-А				
...							
24	Данко С.Д.	25.12.2014	8-А	Первинний № 44	Колесник О.В.		
Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності за інструкцією № (інструкція з безпеки життєдіяльності під час проведення чергування в закладі), відповідно до наказу від ____ № ____ 20 ____ року							
1	Іванов І.П.	25.05.2015	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
2	Драч С.П.	25.05.2015	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		
...							
30	Данко С.Д.	25.05.2015	8-А	цільовий №	Колесник О.В.		

* Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

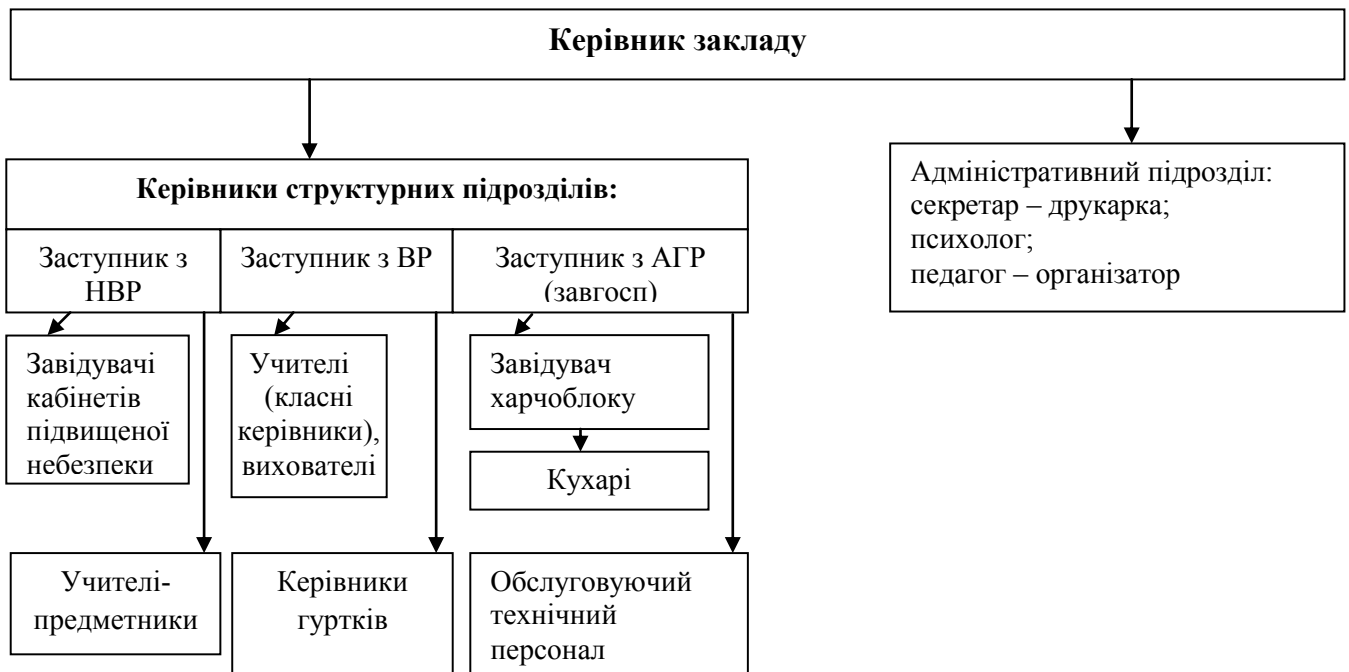
* Первинний інструктаж проводиться на першому занятті після канікул, але не рідше ніж 1 раз на 3 місяці.

ПРОВЕДЕННЯ ІНСТРУКТАЖІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ З ПРАЦІВНИКАМИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

ВИДИ ІНСТРУКТАЖІВ

Структурно-функціональна модель підпорядкованості структурних підрозділів закладу та окремих посад його працівників

**Методичні рекомендації
про порядок проведення навчання і
перевірки знань з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності в органах
управління освітою та закладах освіти
Кіровоградської області**

Методичний посібник

Підписано до друку 19.06.2015 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Таймс.
Друк – принтер. Тираж 100 прим.
Зам. № 219

КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна, 39/63,
Кіровоград, 25006

Віддруковано в лабораторії інформаційно-методичного забезпечення освітнього
процесу КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна,
39/63, Кіровоград, 25006